

SL

SL

SL

EVROPSKA KOMISIJA

V Bruslju, xxx
C (2009) yyy

OSNUTEK

UREDBA KOMISIJE (ES) št. .../..

o

**o uporabi člena 101(3) Pogodbe za nekatere skupine vertikalnih sporazumov in
usklajenih ravnanj v sektorju motornih vozil**

OSNUTEK

UREDBA KOMISIJE (ES) št. .../..

o

o uporabi člena 101(3) Pogodbe za nekatere skupine vertikalnih sporazumov in usklajenih ravnanj v sektorju motornih vozil

(Besedilo velja za EGP)

KOMISIJA EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe Sveta št. 19/65/EGS z dne 2. marca 1965 o uporabi člena 85(3) Pogodbe za nekatere skupine sporazumov in usklajenih ravnanj¹, in zlasti člena 1 Uredbe,

po objavi osnutka te uredbe²,

po posvetovanju s Svetovalnim odborom za omejevalna ravnanja in prevladujoče položaje,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Uredba št. 19/65/EGS pooblašča Komisijo, da z uredbo določi uporabo člena 101(3) Pogodbe za nekatere skupine vertikalnih sporazumov in usklajenih ravnanj, ki spadajo v člen 101(1). Uredbe o skupinskih izjemah se uporabljajo za vertikalne sporazume, ki vsebujejo nekatere določbe in izpolnjujejo nekatere pogoje. Ti pogoji so lahko splošni ali pa se uporabljajo za določen sektor.
- (2) Komisija je opredelila skupino vertikalnih sporazumov, za katere meni, da običajno izpolnjujejo pogoje iz člena 101(3), in v ta namen sprejela Uredbo Komisije (ES) št. XXX/2010 z dne xx 2010 o uporabi člena 101(3) Pogodbe za skupine vertikalnih sporazumov in usklajenih ravnanj³, ki nadomešča Uredbo Komisije (ES) št. 2790/1999 z dne 22. decembra 1999⁴.
- (3) Za sektor motornih vozil, ki vključuje tako osebna kot tudi gospodarska vozila, od leta 1985 veljajo posebne uredbe o skupinskih izjemah, od katerih je najnovejša Uredba Komisije (ES) št. 1400/2002 z dne 31. julija 2002 o uporabi člena 81(3) Pogodbe za skupine vertikalnih sporazumov in usklajenih ravnanj na področju motornih vozil⁵. Uredba (ES) št. 2790/1999 ne velja za vertikalne sporazume, katerih predmet spada na

¹ UL 36, 6.3.1965, str. 533/65.

² UL C , str. sklic.

³ Sklic.

⁴ UL L 336, 29.12.1999, str. 21.

⁵ UL L 203 , 1.8.2002, str. 30.

področje uporabe katere koli druge uredbe o skupinski izjemi. Sektor motornih vozil zato ne spada na področje uporabe navedene uredbe.

- (4) Uredba (ES) št. 1400/2002 preneha veljati 31. maja 2010. Vendar bi se morala za sektor motornih vozil še vedno uporabljati skupinska izjema, da se poenostavi upravljanje in zmanjšajo stroški skladnosti za zadevna podjetja ter hkrati zagotovi učinkovit nadzor trgov v skladu s členom 103(2)(b) Pogodbe.
- (5) Izkušnje, pridobljene od leta 2002 glede distribucije novih motornih vozil, pa tudi dobave rezervnih delov in poprodajnih storitev za motorna vozila omogočajo opredelitev skupin vertikalnih sporazumov v sektorju motornih vozil, pri katerih lahko pogoji iz člena 101(3) Pogodbe praviloma veljajo za izpolnjene.
- (6) Ta skupina vključuje vertikalne sporazume za nakup, prodajo ali preprodajo novih motornih vozil, vertikalne sporazume za nakup, prodajo ali preprodajo rezervnih delov za motorna vozila ter vertikalne sporazume za nakup ali prodajo storitev popraviljanja in vzdrževanja teh vozil, če so ti sporazumi sklenjeni med nekonkurenčnimi podjetji, med nekaterimi konkurenti ali z nekaterimi združenji trgovcev na drobno ali serviserji. Vključuje tudi vertikalne sporazume, ki vsebujejo pomožne določbe o prenosu in uporabi pravic intelektualne lastnine. Izraz „vertikalni sporazum“ bi moral biti ustrezno opredeljen, da bi vključeval tako tovrstne sporazume kot tudi ustrezna usklajena ravnanja.
- (7) Vertikalni sporazumi iz zgoraj opredeljene skupine lahko izboljšajo ekonomsko učinkovitost znotraj proizvodne ali distribucijske verige, tako da omogočajo boljše usklajenost med udeleženi podjetji; zlasti se lahko na njihovi podlagi zmanjšajo transakcijski in distribucijski stroški strank ter optimizirajo njihova prodaja in naložbe.
- (8) Verjetnost, da bodo taki vplivi na izboljšanje učinkovitosti prevladali nad kakršnimi koli protikonkurenčnimi učinki zaradi omejitev v vertikalnih sporazumih, je odvisna od stopnje tržne moči pogodbenic sporazuma, s tem pa tudi od stopnje izpostavljenosti teh podjetij konkurenci drugih dobaviteljev blaga ali storitev, ki jih imajo njihove stranke zaradi značilnosti proizvodov, njihovih cen in namena uporabe za zamenljive ali medsebojno nadomestljive. Poleg tega je treba vertikalne sporazume, ki vsebujejo omejitve, ki bodo verjetno omejevale konkurenco in škodile potrošnikom ali ki niso nepogrešljive za doseganje zgoraj navedenih pozitivnih učinkov, izključiti iz ugodnosti skupinske izjeme.
- (9) Da se opredeli ustrezno področje uporabe uredbe o skupinskih izjemah, mora Komisija upoštevati konkurenčne razmere v ustreznem sektorju. V povezavi s tem je treba na podlagi poglobljenega spremljanja sektorja motornih vozil⁶ razlikovati med sporazumi o distribuciji novih motornih vozil in sporazumi o storitvah popraviljanja in vzdrževanja ter distribuciji rezervnih delov.
- (10) Kar zadeva distribucijo novih motornih vozil se zdi, da ni večjih pomanjkljivosti na področju konkurence, zaradi katerih bi se ta sektor razlikoval od drugih gospodarskih sektorjev in zaradi katerih bi bila potrebna uporaba drugačnih in strožjih pravil od

⁶ Glej poročilo o oceni delovanja Uredbe Komisije (ES) št. 1400/2002 z dne 28. maja 2008 in Sporočilo Komisije o prihodnjem okviru konkurenčnega prava za področje motornih vozil z dne 22. julija 2009 (COM(2009) 388).

tistih iz Uredbe Komisije (ES) št. XXX/2010. Omejitev tržnega deleža, neizvzetje nekaterih vertikalnih sporazumov ter pogoji iz navedene uredbe običajno zagotavljajo skladnost vertikalnih sporazumov za distribucijo novih motornih vozil z zahtevami člena 101(3) Pogodbe. Zato mora za te sporazume veljati izjema iz Uredbe (ES) št. XXX/2010, če so izpolnjeni vsi pogoji iz navedene uredbe.

- (11) Kar zadeva sporazume za distribucijo rezervnih delov ter storitve popraviljanja in vzdrževanja, je treba upoštevati nekatere lastnosti poprodajnega trga motornih vozil. Zlasti iz izkušenj, ki jih Komisija pridobila z uporabo Uredbe (ES) št. 1400/2002 je razvidno, da se višje cene posameznih popravil le deloma odražajo v večji zanesljivosti sodobnih avtomobilov in daljših intervalih med servisi. Slednji trendi so povezani s tehnološkim razvojem in vedno večjo kompleksnostjo in zanesljivostjo avtomobilskih delov, ki jih proizvajalci vozil kupujejo pri dobaviteljih originalne opreme. Takšni dobavitelji sestavnih delov svoje proizvode kot sestavne dele prodajajo na poprodajnem trgu kot rezervne dele prek mrež pooblaščenih serviserjev proizvajalcev in prek neodvisnih kanalov, tako da predstavljajo pomembno konkurenčno silo na poprodajnem avtomobilskem trgu. Stroški, ki jih imajo evropski potrošniki v povprečju s storitvami popraviljanja in vzdrževanja avtomobilov, predstavljajo zelo velik delež skupnih izdatkov potrošnikov za motorna vozila.
- (12) Konkurenčni pogoji na poprodajnem trgu motornih vozil tudi neposredno vplivajo na javno varnost, saj je lahko vožnja vozil nevarna, če niso bila pravilno popravljena, pa tudi na javno zdravje in okolje zaradi emisij ogljikovega dioksida in drugih onesnaževal, zaradi katerih je potrebno redno vzdrževanje vozil.
- (13) V kolikor je mogoče opredeliti ločen poprodajni trg, je učinkovita konkurenca na trgih za nakup in prodajo rezervnih delov, pa tudi za zagotavljanje storitev popraviljanja in vzdrževanja motornih vozil, odvisna od stopnje konkurence med pooblaščenimi serviserji, ki delujejo znotraj servisnih mrež, ki so jih neposredno ali posredno vzpostavili proizvajalci vozil, pa tudi med člani takih mrež in neodvisnimi izvajalci, vključno z neodvisnimi dobavitelji rezervnih delov in serviserji.
- (14) Ob upoštevanju teh posebnosti so pravila iz Uredbe (ES) št. XXX/2010, potrebna, vendar ne zadoščajo za zagotovitev, da se ugodnost izjeme omeji na vertikalne sporazume za distribucijo rezervnih delov ter storitve popraviljanja in vzdrževanja, za katere je mogoče z zadostno gotovostjo domnevati, da so pogoji iz člena 101(3) Pogodbe izpolnjeni.
- (15) Zato lahko za vertikalne sporazume za distribucijo rezervnih delov ter storitve popraviljanja in vzdrževanja velja ugodnost skupinske izjeme le, če poleg pogojev za izjeme iz Uredbe (ES) št. XXX/2010 izpolnjujejo strožje zahteve v zvezi z nekaterimi vrstami hudega omejevanja konkurence, ki lahko omeji dobavo rezervnih delov na poprodajnem trgu avtomobilov.
- (16) Zlasti ugodnosti skupinske izjeme ne bi smele veljati za sporazume, ki omejujejo prodajo rezervnih delov s strani članov selektivnega distribucijskega sistema proizvajalca vozil neodvisnim serviserjem, ki jih uporabljajo pri zagotavljanju storitev popraviljanja in vzdrževanja. Brez dostopa do takih rezervnih delov neodvisni serviserji ne bi mogli učinkovito konkurirati pooblaščenim serviserjem, ker potrošnikom ne bi mogli zagotavljati kakovostnih storitev, ki so prispevale k varnemu in zanesljivemu delovanju motornih vozil.

- (17) Da se zagotovi učinkovita konkurenca na trgih popraviljanja in vzdrževanja ter da se serviserjem omogoči, da končnim uporabnikom ponudijo konkurenčne rezervne dele, poleg tega izjema ne bi smela veljati za vertikalne sporazume, ki kljub skladnosti z Uredbo št. XXX/2010 vseeno omejujejo možnosti proizvajalcev rezervnih delov, da take dele prodajajo pooblaščenim serviserjem znotraj distribucijskega sistema proizvajalca vozil, neodvisnim distributerjem rezervnih delov, neodvisnim serviserjem ali končnim uporabnikom. To ne vpliva na civilnopravno odgovornost proizvajalcev rezervnih delov ali možnost proizvajalcev vozil, da od pooblaščenih serviserjev znotraj svojega distribucijskega sistema zahtevajo, da uporabljajo samo rezervne dele, ki po kakovosti ustrezajo sestavnim delom, uporabljenim pri sestavljanju določenega motornega vozila. Poleg tega bi morali zaradi neposredne pogodbene udeležbe proizvajalcev vozil v garancijskih popravilih, brezplačnem servisiranju in opravljanju opravil zaradi poziva kupcem, naj vrnejo izdelke s serijsko napako, zajeti v izjemo sporazume, vsebujoče obveznost pooblaščenih serviserjev, da uporabljajo samo rezervne dele, ki jih za ta popravila dobavlja proizvajalec vozil.
- (18) Končno, zato da se pooblaščenim in neodvisnim serviserjem ter končnim uporabnikom omogoči identificiranje proizvajalca sestavnih delov motornega vozila ali njegovih rezervnih delov in izbira med konkurenčnimi rezervnimi deli, izjema ne bi smela obsegati sporazumov, s katerimi proizvajalec motornih vozil omejuje možnosti proizvajalca sestavnih ali originalnih rezervnih delov, da te dele učinkovito in na vidnem mestu označi s svojo blagovno znamko ali logotipom.
- (19) Da se vsem izvajalcem zagotovi dovolj časa za prilagoditev vertikalnih sporazumov, ki so skladni z Uredbo (ES) št. 1400/2002, je smiselno, da se obdobje veljavnosti določb navedene uredbe, ki se nanašajo na vertikalne sporazume za nakup, prodajo in preprodajo novih motornih vozil, podaljša do 31. maja 2013. Kar zadeva vertikalne sporazume za distribucijo rezervnih delov ter storitve popraviljanja in vzdrževanja, se mora ta uredba uporabljati od 1. junija 2010, da se še naprej zagotavlja ustrezno varstvo konkurence na poprodajnih avtomobilskih trgih.
- (20) Ta uredba ne posega v uporabo člena 102 Pogodbe –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1 *Opredelitev pojmov*

1. V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:
 - (a) „pooblaščen serviser“ pomeni ponudnika storitev popraviljanja in vzdrževanja motornih vozil, ki deluje v distribucijskem sistemu, vzpostavljenem pri dobavitelju motornih vozil;
 - (b) „neodvisni serviser“ pomeni ponudnika storitev popraviljanja in vzdrževanja motornih vozil, ki ne deluje v distribucijskem sistemu, vzpostavljenem pri dobavitelju motornih vozil, za katerega zagotavlja popravila ali vzdrževanje. V tej uredbi se šteje, da je pooblaščen serviser v distribucijskem sistemu danega dobavitelja neodvisen serviser, kolikor opravlja storitve popraviljanja in vzdrževanja za motorna vozila dobavitelja, v čigar distribucijski sistem ni včlanjen;
 - (c) „motorno vozilo“ pomeni vozilo na lastni pogon, namenjeno za uporabo na javnih cestah, ki ima tri vozna kolesa ali več;
 - (d) „rezervni deli“ pomenijo blago, namenjeno vgradnji v ali na motorno vozilo, ki nadomesti sestavne dele vozila, vključno z blagom, kakor so maziva, potrebnim za uporabo motornega vozila, razen goriva;
 - (e) „sistem selektivne distribucije“ pomeni distribucijski sistem, pri katerem se dobavitelj zaveže, da bo prodajal pogodbeno blago ali storitve, bodisi neposredno bodisi posredno, samo distributerjem, izbranim na podlagi določenih meril, ti pa se zavežejo, da takega blaga ali storitev ne bodo prodajali nepooblaščenim distributerjem;
 - (f) „konkurenčna podjetja“ pomenijo dejanske ali potencialne dobavitelje na istem proizvodnem trgu: proizvodni trg vključuje blago ali storitve, ki jih kupec šteje za zamenljive ali nadomestljive s pogodbenim blagom ali storitvami glede na njihove značilnosti, ceno ali namen uporabe.
2. V tej uredbi izrazi „podjetje“, „dobavitelj“ in „kupec“ vključujejo povezana podjetja vsakega od njih.

„Povezana podjetja“ so:

- (a) podjetja, v katerih lahko pogodbeni stranka neposredno ali posredno:
 - (i) uveljavlja več kot polovico glasovalnih pravic ali
 - (ii) imenuje več kot polovico članov nadzornega sveta, uprave ali teles, ki zakonito zastopajo podjetje, ali
 - (iii) ima pravico upravljati posle podjetja;

- (b) podjetja, ki imajo nad pogodbeno stranko, neposredno ali posredno, pravice ali pooblastila iz točke (a);
- (c) podjetja, v katerih ima podjetje iz točke (b) neposredno ali posredno pravice ali pooblastila iz točke (a);
- (d) podjetja, v katerih ima pogodbeni stranka skupaj z enim ali več podjetji iz točke (a), (b) ali (c) ali v katerih imata dve ali več od slednjih podjetij skupaj pravice ali pooblastila iz točke (a);
- (e) podjetja, v katerih imajo pravice ali pooblastila iz točke (a) skupaj:
 - (i) pogodbeni stranke ali povezana podjetja vsake od njih iz točk (a) do (d) ali
 - (ii) ena ali več pogodbenih strank ali eno ali več njihovih povezanih podjetij iz točk (a) do (d) in ena ali več tretjih oseb.

Vertikalni sporazumi v zvezi z nakupom, prodaja ali preprodajo motornih vozil

Člen 2

Podaljšanje veljavnosti Uredbe (ES) št. 1400/2002

V skladu s členom 101(3) Pogodbe je določeno, da se člen 101(1) Pogodbe od 1. junija 2010 do 31. maja 2013 ne uporablja za sporazume ali usklajena ravnanja, ki jih skleneta dve ali več podjetij, od katerih za namene sporazume vsako posluje na različni stopnji proizvodne ali distribucijske verige, in ki se nanašajo na pogoje, po katerih lahko pogodbeni stranke kupujejo, prodajajo ali preprodajajo nova motorna vozila, če so izpolnjene zahteve za izjemo iz Uredbe (ES) št. 1400/2002, ki se nanašajo posebej na vertikalne sporazume za nakup, prodajo ali preprodajo novih vozil.

Člen 3

Uporaba Uredbe (ES) št. XXX/2010

Od 1. junija 2013 spadajo vertikalni sporazumi za nakup, prodajo ali preprodajo novih motornih vozil na področje uporabe Uredbe (ES) št. XXX/2010.

Vertikalni sporazumi v zvezi s poprodajnim trgom

Člen 4

Izjema

1. V skladu s členom 101(3) Pogodbe in ob upoštevanju določb te uredbe, se člen 101(1) ne uporablja za sporazume ali usklajena ravnanja, ki jih skleneta dve ali več podjetij, od katerih za namene sporazuma vsako posluje na različni stopnji proizvodnje ali distribucijske verige, in ki se nanašajo na pogoje, po katerih lahko pogodbeni stranke kupujejo, prodajajo ali preprodajajo rezervne dele za motorna vozila ali storitve popravljanja ali vzdrževanja motornih vozil („vertikalni sporazumi“), če ti sporazumi izpolnjujejo zahteve za izjemo v skladu z Uredbo

Komisije (ES) št. xxx/2010 in ne vsebujejo nobene klavzule o nedopustnih omejitvah iz člena 5 te uredbe.

Ta izjema se uporablja, če taki sporazumi vsebujejo omejitve konkurence, ki spadajo v področje uporabe člena 101(1) („vertikalne omejitve“).

2. Izjema iz odstavka 1 se uporablja za vertikalne sporazume, sklenjene med podjetniškim združenjem in njegovimi člani ali med takim združenjem in njegovimi dobavitelji, samo če so vsi njegovi člani trgovci na drobno in če noben član združenja, skupaj s povezanimi podjetji, nima skupnega letnega prometa, ki bi presegal 50 milijonov EUR. Ta uredba velja za vertikalne sporazume, ki jih sklenejo takšna združenja, in ne vpliva na uporabo člena 101 za horizontalne sporazume, sklenjene med člani združenja, ali sklepe, ki jih sprejme združenje.
3. Izjema iz odstavka 1 se uporablja za vertikalne sporazume, ki vsebujejo določbe o prenosu pravic intelektualne lastnine kupcu ali o kupčevi uporabi pravic intelektualne lastnine, če te določbe niso temeljni namen takih sporazumov in so neposredno povezane z uporabo, prodajo ali preprodajo blaga ali storitev s strani kupca ali njegovih odjemalcev. Izjema se ne uporablja, če navedene določbe v zvezi s pogodbenim blagom ali storitvami vsebujejo omejitve konkurence, ki imajo enak cilj kot vertikalne omejitve, ki po tej uredbi niso izvzete.
4. Izjema iz odstavka 1 se ne uporablja za vertikalne sporazume, sklenjene med konkurenčnimi podjetji. Vendar pa izjema velja, kadar konkurenčna podjetja sklepajo enostranske vertikalne sporazume in:
 - (a) je dobavitelj proizvajalec ali distributer blaga, kupec pa je distributer in ne konkurenčno podjetje na ravni proizvodnje ali
 - (b) je dobavitelj ponudnik storitev, ki deluje na več ravneh trgovine, medtem ko kupec ponuja blago ali storitve na maloprodajni ravni in ne ponuja konkurenčnih storitev na ravni trgovine, na kateri kupuje pogodbene storitve.

Člen 5 *Nedopustne omejitve*

Izjema iz člena 4 se ne uporablja za vertikalne sporazume, katerih namen je, neposredno ali posredno, samostojno ali v kombinaciji z drugimi dejavniki pod nadzorom pogodbenic:

- (a) omejitev prodaje rezervnih delov za motorna vozila, s strani članov sistema selektivne distribucije neodvisnim serviserjem, ki te dele uporabljajo za popraviljanje in vzdrževanje motornih vozil;
- (b) omejitev, dogovorjeno med dobaviteljem rezervnih delov, orodja za popraviljanje ali diagnostične ali druge opreme in proizvajalcem motornih vozil, ki ovira dobaviteljevo možnost prodaje navedenega blaga ali storitev pooblaščenim ali neodvisnim distributerjem ali pooblaščenim ali neodvisnim serviserjem ali končnim uporabnikom;
- (c) omejitev, dogovorjeno med proizvajalcem motornih vozil, ki uporablja sestavne dele za prvotno sestavljanje motornih vozil, in dobaviteljem takih sestavnih delov, ki

ovira možnost zadnjega, da dobavljene sestavne ali rezervne dele učinkovito in na vidnem mestu označi s svojo blagovno znamko ali logotipom.

Člen 6

Poročilo o spremljanju in vrednotenju

Komisija spremlja uporabo te uredbe, da bi ob upoštevanju pogojev iz člena 101(3) najpozneje do 31. maja 2018 pripravila poročilo o njenem delovanju.

Člen 7

Veljavnost

Ta uredba začne veljati 1. junija 2010.

Njena veljavnost preneha 31. maja 2020.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju,

Za Komisijo